

CAMPANIA PRIVIND CANCERUL

25 -31 mai 2021

Proiect de informare și planificare a campaniei

CANCERUL (I)

- Cancerul este a doua cauză a mortalității în țările UE, după bolile cardiovasculare.
- Boala neoplazică este cel mai adesea diagnosticată la vârste medii și înaintate, dar modificările celulare care conduc la apariția acestora încep mult înaintea apariției simptomelor. Nu este exclusă apariția unui cancer la vârste fragede.
- Numărul persoanelor diagnosticate cu cancer este tot mai mare, dar acest aspect reprezintă și o consecință a creșterii speranței de viață.
- Pentru ca populația să fie mai bine informată cu privire la măsurile ce pot fi luate, pentru a diminua riscul de apariție a unei neoplazii, a fost creat *Codul European împotriva cancerului*.

CANCERUL (II)

- În 2020, au fost diagnosticate în UE aproximativ 2,7 milioane cazuri noi de cancer. În același an au murit 1,3 milioane de pacienți oncologici. Peste 40% din cazurile de cancer pot fi prevenite, iar mortalitatea poate fi, de asemenea, redusă prin diagnosticarea timpurie, dar și prin administrare de tratamente mai eficiente.
- *Planul european* de combatere a cancerului are ca scop reducerea poverii acestuia pentru pacienți, familii și sistemele de sănătate. În acest sens, Planul își propune abordarea inegalităților legate de șansele diagnosticării, a tratamentului, dar și a șanselor de vindecare între și în interiorul țărilor, prin acțiuni de sprijinire, coordonare și completare a eforturilor statelor membre.
- Ponderea bolilor neoplazice diagnosticate a fost mai ridicată în rândul bărbaților (54%) din totalul cancerelor decât în rândul femeilor (46%). La bărbați, *cancerul de prostată* se afla pe primul loc cu 23% din toate cazurile noi de cancer diagnosticate, urmat de *cancerul pulmonar* (14%) și *cancerul colorectal* (13%).
- În rândul femeilor, *cancerul de sân* era cel mai frecvent (29%) din toate cazurile noi de cancer, urmat de *cancerul colorectal* (12%) și *cancerul pulmonar* (9%)

Magnitudinea problemei de sănătate publică reprezentată de cancer în context european (I)

Deși Europa cuprinde mai puțin de 10% din populația lumii, pe continent se înregistrează aproape un sfert din cazurile globale de cancer și o cincime din decesele cauzate de acesta. Astfel, în 2018, numărul cazurilor noi de cancer estimat a fost de 3,9 milioane. Dacă tendințele recente vor continua, cifra ar putea crește la circa 4,7 milioane până în 2040. În scopul asigurării îngrijirii optime a pacienților și a creșterii capacității profesioniștilor din domeniul sănătății, dar și pentru a limita impactul cancerului asupra economiei, sunt necesare politici eficiente de sănătate pentru controlul acestei boli.

Magnitudinea problemei de sănătate publică reprezentată de cancer în România în context european și la nivel județean

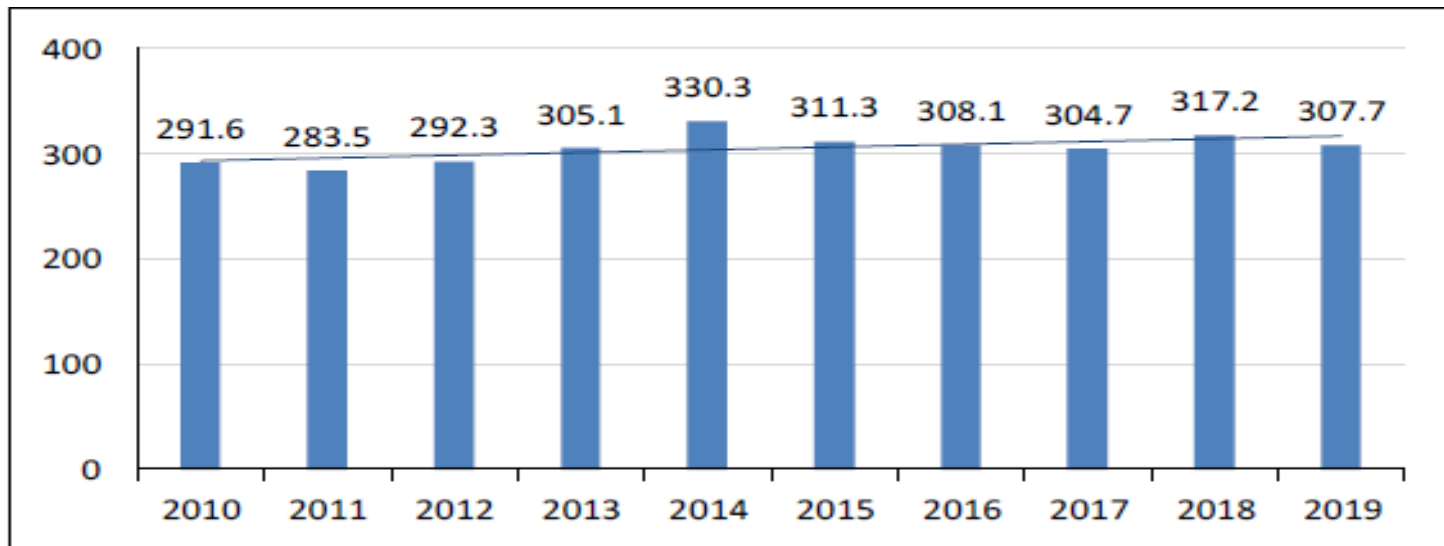
- În România ratele de supraviețuire la cinci ani după tratarea unor forme de cancer precum *cancerul de sân, de prostată* și de *col uterin*, sunt mult sub mediile UE.
- Conform State of Health in the EU România 2019, în 2014, doar un sfert dintre femeile cu vârsta cuprinsă între 20 și 69 de ani au declarat că au efectuat screeningul (comparativ cu media UE: 66%). Doar 6% dintre femeile din România cu vârsta cuprinsă între 50 și 69 de ani au raportat că au efectuat un screening pentru *cancerul de sân* în aceeași perioadă (media UE: 60%) și doar 5% dintre cele cu vârsta cuprinsă între 50 și 74 de ani făcuseră testul pentru *cancer colorectal* (media UE: 47%).
- Datorită acestui fapt, în perioada 2018-2019, cu sprijinul fondurilor structurale ale UE și al Băncii Mondiale, au fost introduse programe naționale de screening pentru *cancerul de sân, de col uterin* și *colorectal*.

România: incidența prin cancer la nivel național și județean

- ✓ Numărul cazurilor noi de cancer depistate în cabinetul de oncologie în perioada 2010-2019 a crescut de la 59.034 (an 2010) la 59.606 (an 2019), incidența cazurilor de cancer în aceeași perioadă variind între 291,6‰ locuitori în 2010 și 307,7‰ locuitori în 2019 .
- ✓ În perioada 2010-2019, valorile incidenței prin cancer au oscilat ușor între 57 117 cazuri și rata incidenței 283,5‰ locuitori (cea mai mică valoare înregistrată în 2011) și 65 793 cazuri și rata incidenței 330,3‰ locuitori (cea mai mare valoare a ratei și a numărului de cazuri înregistrată în 2014).

Incidența prin cancer în România, în anii 2010-2019

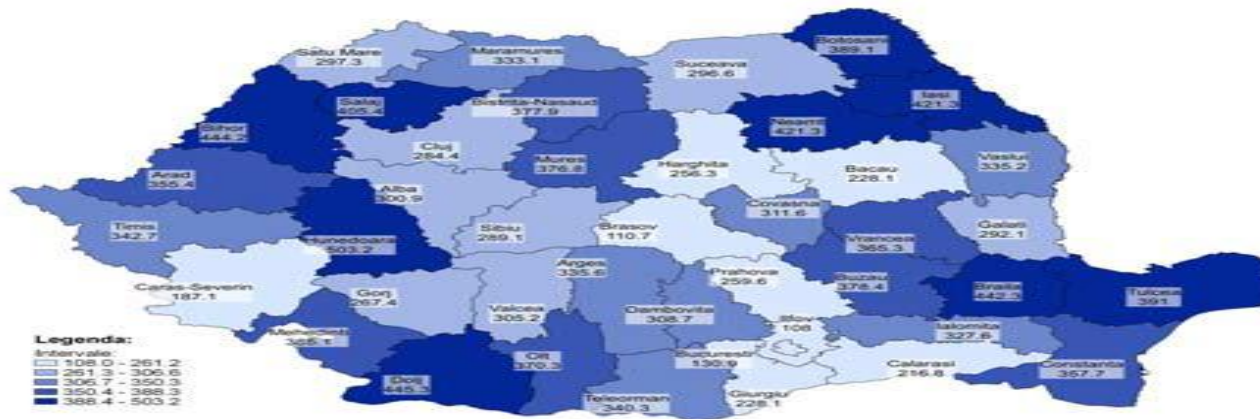

România: incidența prin cancer la nivel național și județean, 2019

- Conform raportărilor cabinetelor de oncologie, cazurile noi de cancer în anul 2019 nu au fost uniform distribuite în profil teritorial. Județul cu cea mai mică rată a incidenței în 2019 a fost Ilfov (108,0‰00 locuitori), iar cea mai mare a fost înregistrată în județul Hunedoara (503,2‰00 locuitori). În 25 de județe rata incidenței a fost peste media pe România (307,7‰00 locuitori), iar în 17 județe au fost valori sub medie.
- Dacă analizăm datele privind ratele incidenței prin cancer, raportate de cabinetele de oncologie, în anul 2019 față de anul 2018, remarcăm creșteri ale ratei incidenței prin cancer în județele: Galați - cu 80,0, de la 212,1‰00 locuitori la 292,1‰00 locuitori, Alba - cu 75,8, de la 225,1‰00 locuitori la 300,9‰00 locuitori, Olt - cu 38,2, de la 332,2‰00 locuitori la 370,3‰00 locuitori. Cele mai mari scăderi ale ratei incidenței prin cancer au fost în Hunedoara - cu 158,8, de la 662,0‰00 locuitori la 503,2‰00 locuitori, Brașov - cu 142,8, de la 253,5‰00 locuitori la 110,7‰00 locuitori, Cluj - cu 83,2, de la 367,6‰00 locuitori la 284,4‰00 locuitori. Creșteri ale ratei incidenței în 2019 față de 2018 au fost în 23 județe, iar în 19 județe incidența a scăzut.

Incidența cancerului în România în anul 2019

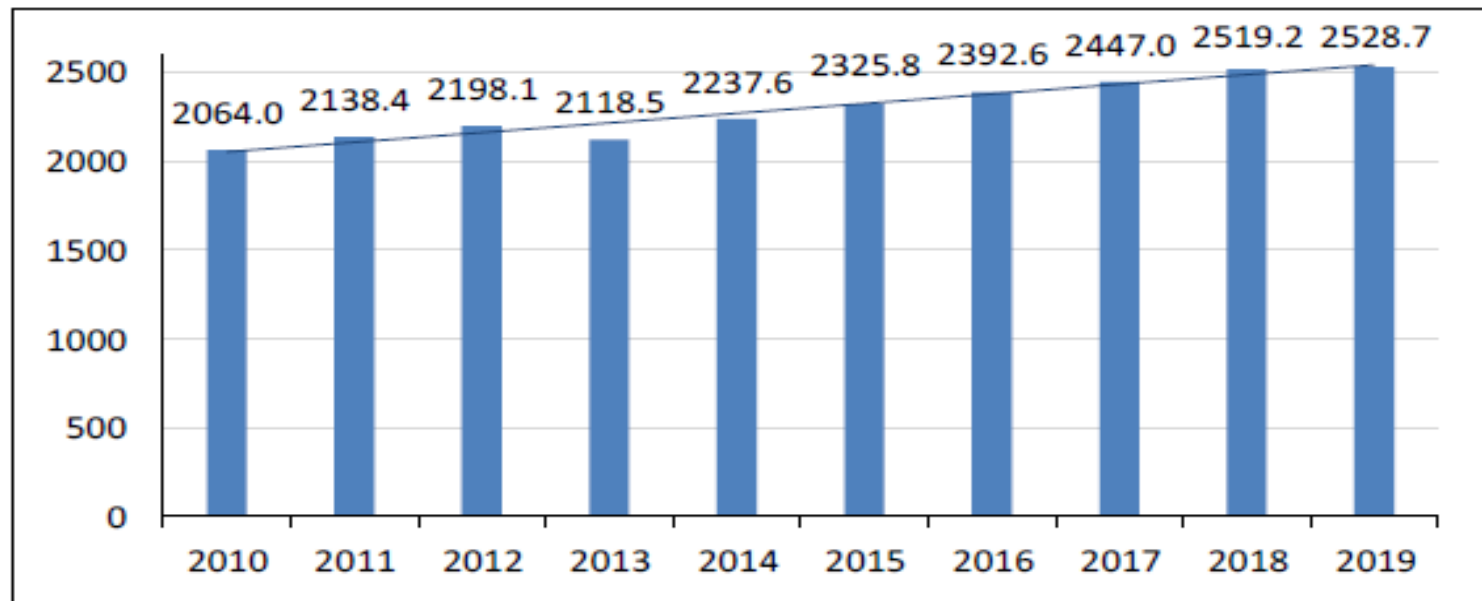

Prevalența prin cancer în România

- Numărul cazurilor de cancer în evidența cabinetelor de oncologie a crescut de la 417 886 (2010) la 489 830 (2019), prevalența variind între 2064,0‰00 locuitori în 2010 și 2528,7‰00 locuitori în 2019. Creșterea este permanentă, determinând un trend ascendent. Între 2010 și 2019, au fost înregistrate cu 71 944 mai multe cazuri.

Prevalența prin cancer în România, în anii 2010-2019

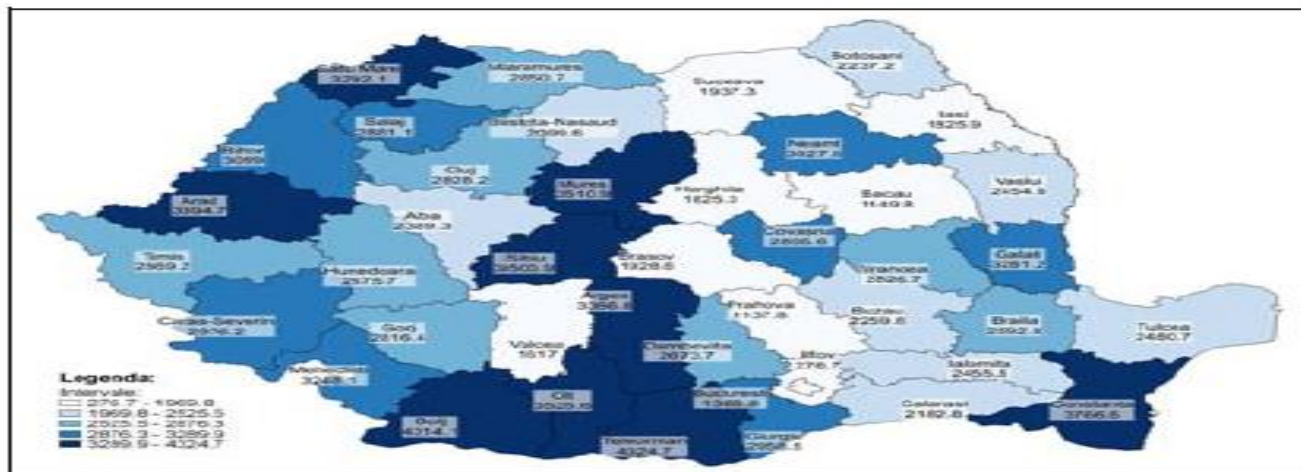

Prevalența prin cancer în România în anul 2019

- Conform raportărilor cabinetelor de oncologie, cazurile de cancer în evidență în anul 2019 nu au fost uniform distribuite în profil teritorial. Județul cu cea mai mică rată a prevalenței în 2019 a fost Ilfov (276,7‰00 locuitori), rate mici s-au înregistrat și în Prahova (1137,8‰00 locuitori), Bacău (1149,8‰00 locuitori), M. București (1366,8‰00 locuitori), Vâlcea (1617,0‰00 locuitori). Rata cea mai mare a prevalenței prin cancer a fost înregistrată în județul Teleorman (4324,7‰00 locuitori), urmat de județele Dolj (4314,1‰00 locuitori), Constanța (3766,6‰00 locuitori), Olt (3525,6‰00 locuitori), Mureș (3510,9‰00 locuitori). În 25 județe rata prevalenței a fost peste media pe România (2528,7‰00 locuitori), iar în 17 județe au fost valori sub medie.
- Dacă analizăm datele privind ratele prevalenței prin cancer, raportate de cabinetele de oncologie, în anul 2019 față de anul 2018, remarcăm creșteri ale ratei prevalenței prin cancer în județele: Dolj - cu 220,9, de la 4093,2‰00 locuitori la 4314,1‰00 locuitori, Bihor - cu 186,2, de la 2912,8‰00 locuitori la 3099,0‰00 locuitori, Sălaj - cu 185,9, de la 2695,2‰00 locuitori la 2881,1‰00 locuitori.

Prevalența prin cancer în România, 2019

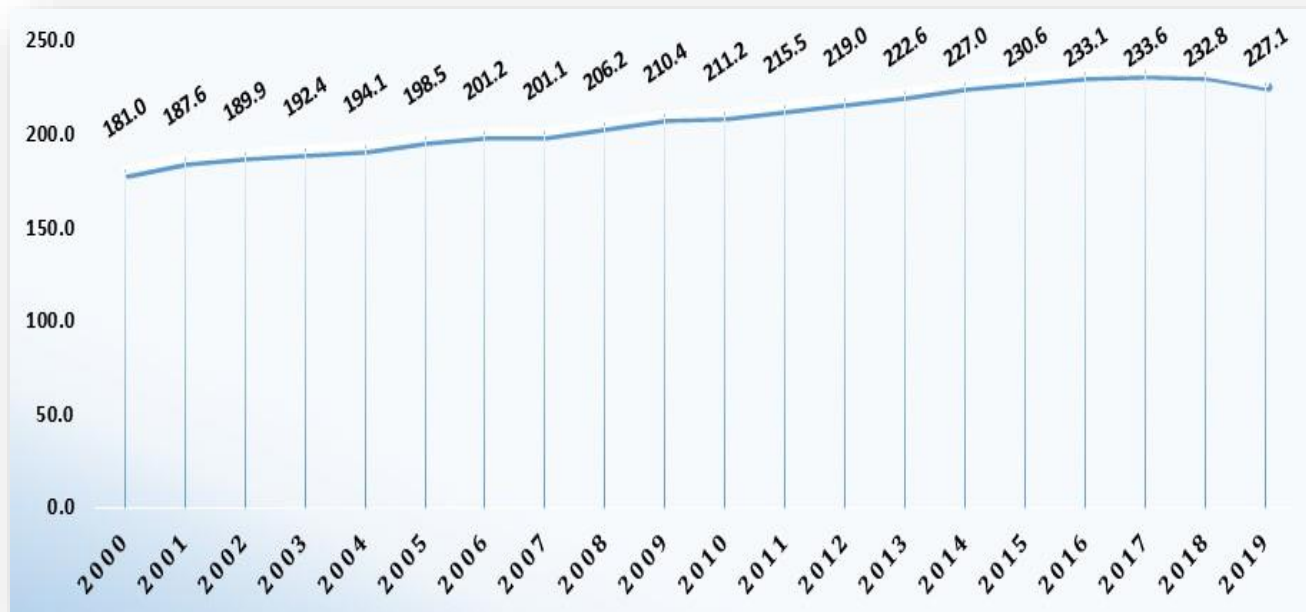

Mortalitatea prin tumori (I)

- Mortalitatea prin *tumori* (cancer) este a doua cauză de deces în România și a crescut de la 181‰00 loc în 2000 la 227.1‰00 loc în 2019.

Mortalitate prin tumori la ‰00 locuitori

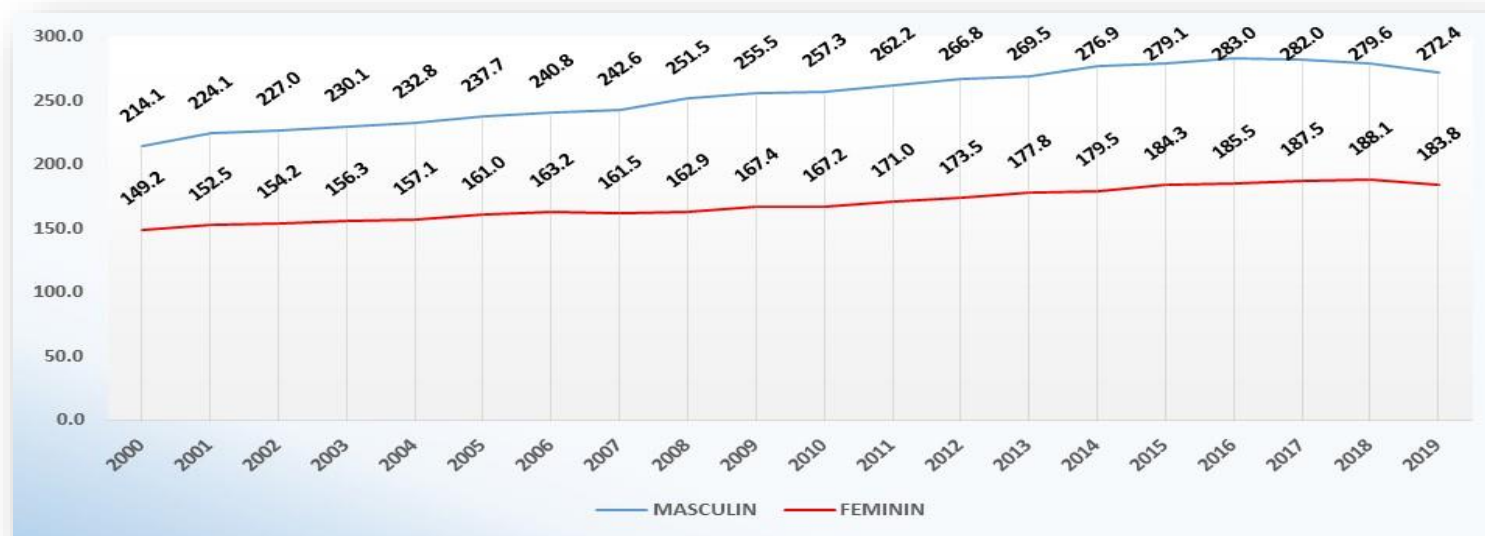

Mortalitatea prin tumori II

- În perioada 2000-2019, mortalitatea prin tumori la femei a fost constant mai mică decât mortalitatea prin tumori la bărbați. În 2019 fata de 2018 acest indicator a scăzut pentru ambele genuri, de la 188.1 ‰ loc la 183.8‰ loc in randul femeilor si de la 279.6 ‰ loc 272.4 ‰ loc in randul barbatilor.

Mortalitate prin tumori, pe gen la ‰ locuitori

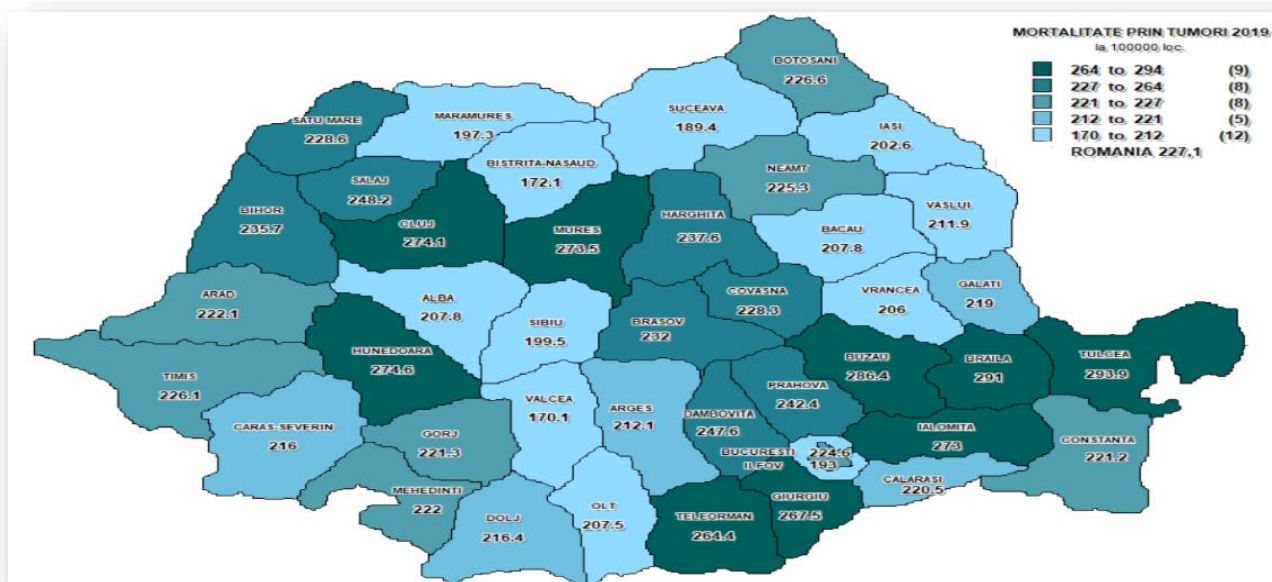

Mortalitatea prin tumori (III)

- În anul 2019, comparativ cu anul 2018 mortalitatea prin tumori a crescut în județele Ialomița (de la 249.7 ‰ loc. la 273 ‰ loc.), Olt (de la 185.1 ‰ loc. la 207.5 ‰ loc.), Mehedinți (de la 204 ‰ loc. la 222 ‰ loc.) și a scăzut în județele Covasna (de la 255 ‰ loc. la 228.3 ‰ loc.), Iași (de la 226.9 ‰ loc. la 202.6 ‰ loc.), Bihor (de la 259.9 ‰ loc. la 235.7 ‰ loc.).

Mortalitate prin tumori în anul 2019

Mortalitatea prin tumori (IV)

Cele mai frecvente afecțiuni la mortalitatea prin tumori în anul 2019 erau:

- tumora malignă a bronhiilor și a pulmonului* (44.2 ‰ loc.),
- tumora malignă a colonului* (17.8 ‰ loc.),
- tumora malignă a sânelui* (15.5 ‰ loc.),
- tumora malignă a stomacului* (13.8 ‰ loc.),
- tumoara malignă a pancreasului* (13.3 ‰ loc.),
- tumora malignă a ficatului și a căilor biliare intrahepatice* (12.8 ‰ loc.)

Cancerul la copii în Europa

- În general cancerele pediatrice sunt rare. Cu toate acestea, ele au specificații legate de vârstă care necesită abordarea acestora prin strategii și măsuri individualizate.
- În timp ce tipurile individuale de cancer pediatric sunt rare, cancerul la copii și adolescenți reprezintă, în general, o povară principală în Europa. Astfel, pe continent, cancerele pediatrice constituie prima cauză de deces prin boală la copiii cu vârsta mai mare de 1 an, peste 35.000 cazuri fiind diagnosticate anual, mai mult de 6.000 soldându-se cu deces. În plus, existența inegalităților substanțiale în privința accesului la cele mai bune îngrijiri și expertize disponibile, provoacă între țările europene, diferențe de până la 20% în ratele de supraviețuire a copiilor.

Cancerul la copii în România

- În anul 2018, medicii de familie au declarat 569 cazuri noi de îmbolnăvire prin cancer la copii (0-19 ani), cu o incidență de 13,9 ‰ pop. 0-19 ani, ceea ce reprezintă 1,2% din totalul cazurilor noi declarate pe țară.

Distribuția cazurilor noi de cancer pe grupe de vârstă

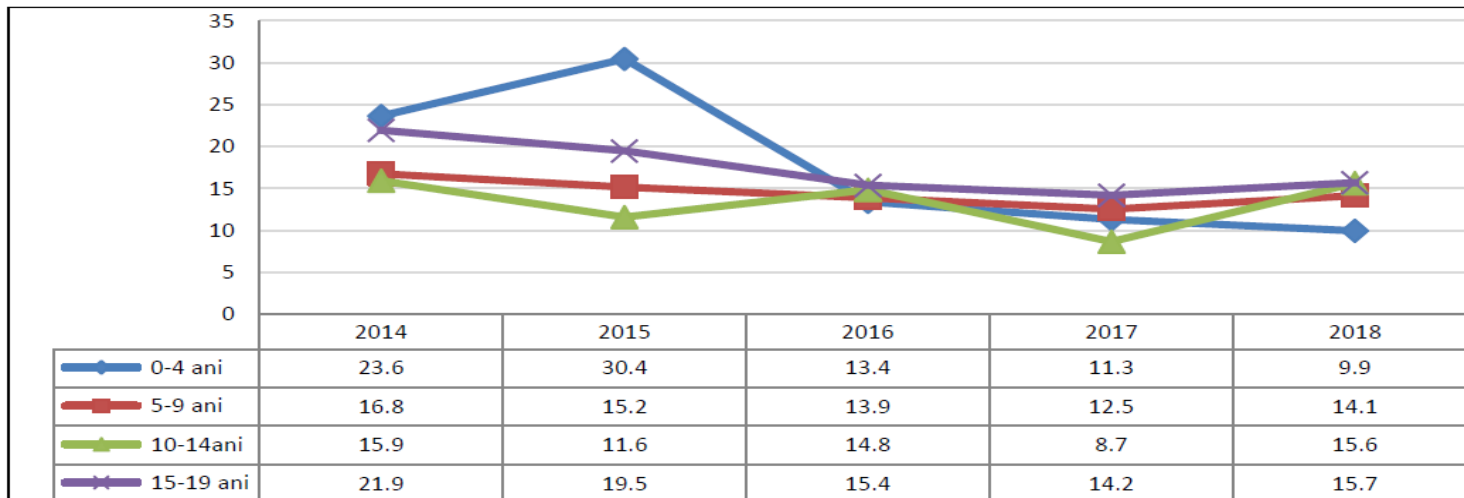
AN	NR. CAZURI NOI TOATE GRUPELE DE VÂRSTĂ	NR. CAZURI NOI COPII ȘI TINERI					
		0-19	0-14	0-4	5-9	10-14	15-19
2014	52355	814	576	228	179	169	238
2015	48688	786	575	291	162	122	211
2016	49098	597	431	129	146	156	166
2017	48575	481	330	111	128	91	151
2018	46475	569	405	99	141	165	164

Incidenta prin tumori maligne pe grupe de vârstă (I)

- Atât ca număr de cazuri cât și ca incidență, în perioada 2014-2018 ponderea cea mai mare o reprezenta grupa de vârstă 15-19 ani, excepție făcând anii 2014 și 2015 la grupa de vârstă 0-4 ani. Dinamica incidenței tumorilor maligne este una descendentă pentru toate grupele de vârstă.

Dinamica incidenței prin tumori maligne pe grupe de vârstă

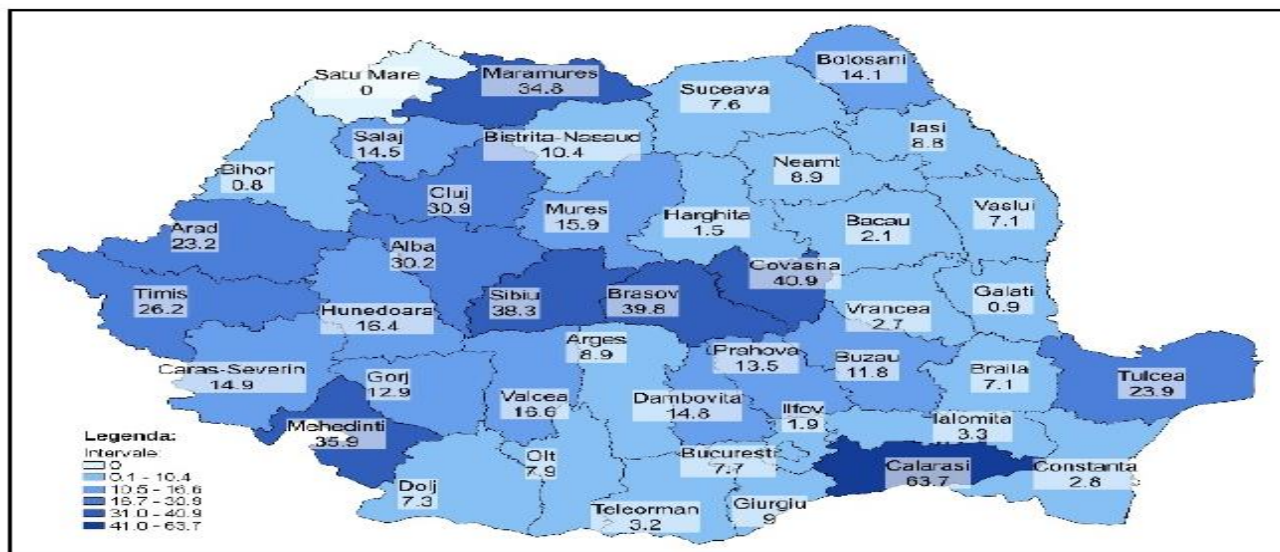

Incidența prin tumori maligne pe grupe de vârstă (II)

- Analizând datele raportate în anul 2018 pe medii și gen se constată o frecvență mai mare la genul masculin (312 cazuri, cu o incidență de 14.8 ‰) față de genul feminin (257 cazuri cu incidența de 12.9 ‰ loc), iar pe medii ponderea cazurilor este în urban (327 cazuri cu rata de incidență de 15,9 ‰ loc.) față de rural (242 cazuri cu 11.9 ‰ loc). Per total țară cea mai mare pondere este tot la masculin și în urban. Județele cu cea mai ridicată rată de incidență sunt: Călărași (63.7 ‰ loc.), Covasna (40.9 ‰ loc.), Brașov (39.8 ‰ loc.), Sibiu (cu 38,3 ‰ loc).

Incidența prin tumori maligne la copii 0-19 ani în profil teritorial, 2018

Mortalitatea prin tumori maligne la copii (I)

- Mortalitatea prin tumori maligne în ultimii 5 ani s-a menținut la valori puțin peste (3.0 ‰ loc.) la copii 0-19 ani.

Distribuția deceselor prin cancer pe grupe de vârstă în perioada 2014-2018

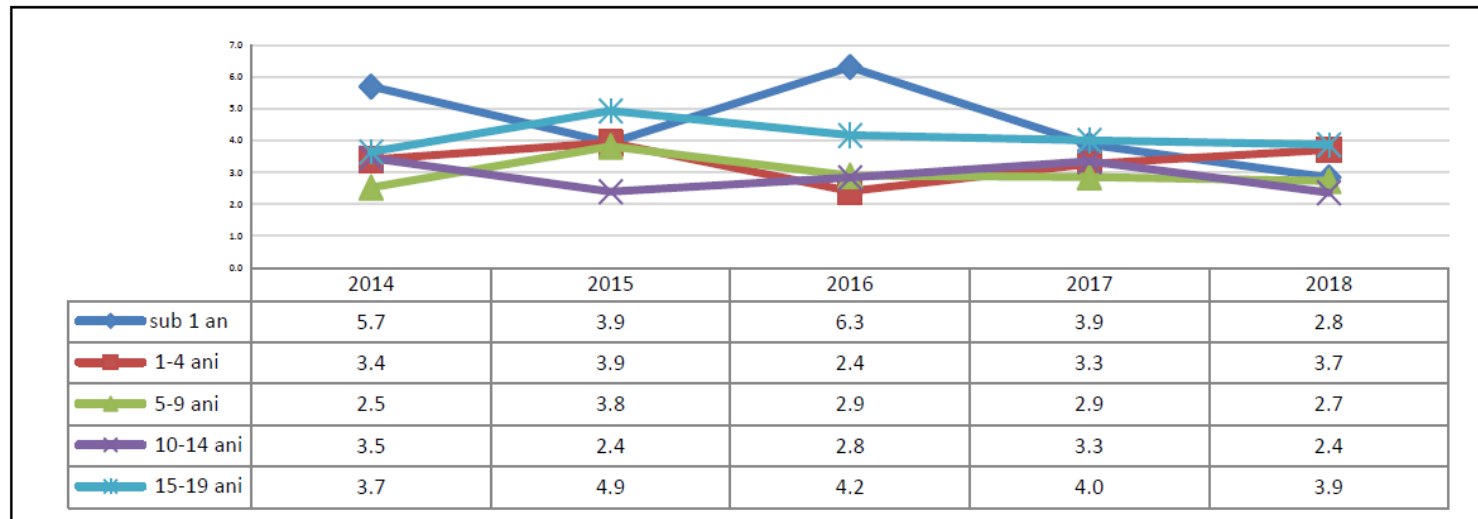
AN	Decese						Rate mortalitate					
	0-19 ani	0-1	1-4	5-9	10-14	15-19	0-19 ani	0-1	1-4	5-9	10-14	15-19
2014	150	11	29	29	39	42	3.4	5.7	3.4	2.5	3.5	3.7
2015	169	8	33	44	27	57	3.8	3.9	3.9	3.8	2.4	4.9
2016	146	13	20	33	32	48	3.3	6.3	2.4	2.9	2.8	4.2
2017	151	8	27	32	38	46	3.4	3.9	3.3	2.9	3.3	4.0
2018	138	6	31	30	27	44	3.1	2.8	3.7	2.7	2.4	3.9

Mortalitatea prin tumori maligne la copii (II)

- În 2018 s-au înregistrat 138 decese cu o rată de 3.1 ‰ loc, ratele având valori variabile pe grupe de vârstă, ușor crescute la 1-4 ani (3.7 ‰ loc) și 15-19 ani (3.9 ‰ loc)
- Pe gen, ratele de mortalitate sunt mai mari la băieți (3.6 ‰ loc.) decât la fete (2,6 ‰ loc.), iar pe medii au valori identice (urban 3,1 ‰ loc, rural 3,1 ‰ loc.).

Mortalitatea la copii prin cancer pe grupe de vârstă în perioada 2014-2018

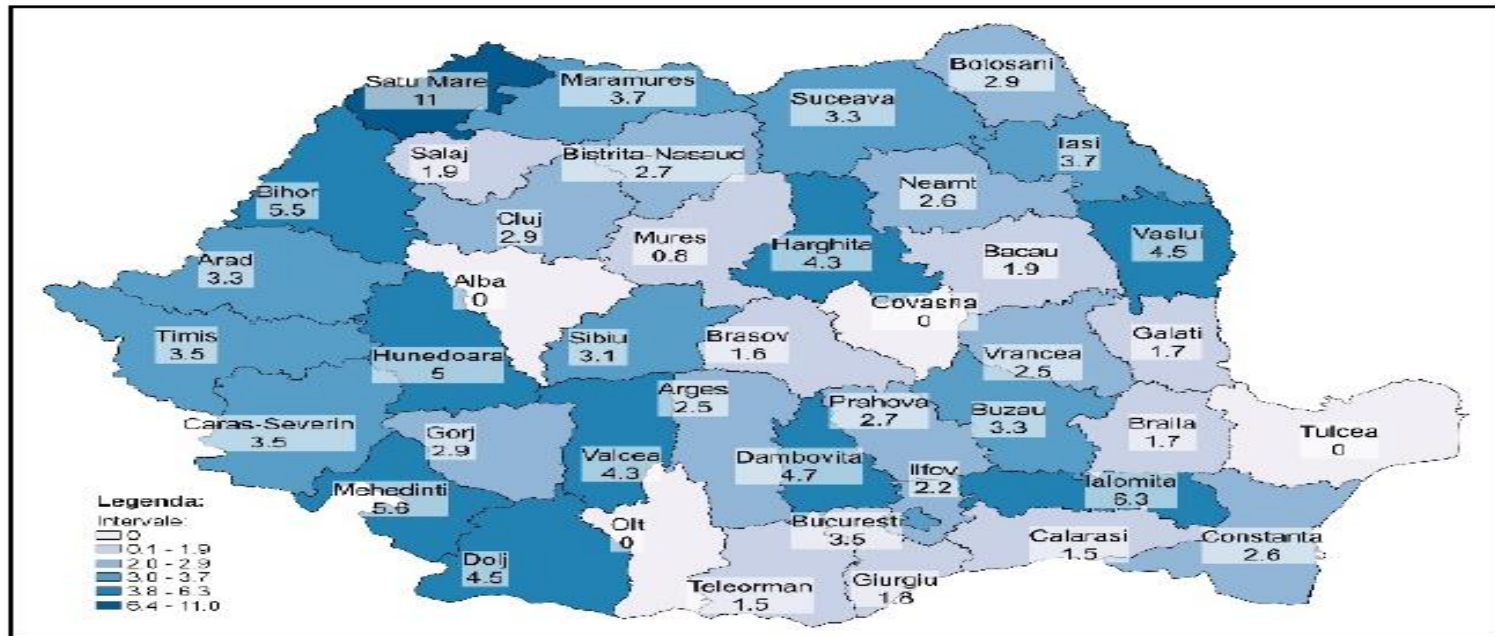

Mortalitatea prin tumori maligne la copii (III)

- Județul cu cea mai mare rată de mortalitate este Satu-Mare (11,0 ‰ loc.) urmate de județele Ialomița și Mehedinți (6,3 ‰ și 5,6 ‰ loc.); județele Mureș și Teleorman au înregistrat cele mai mici rate, iar în Tulcea, Olt, Covasna și Alba nu au fost înregistrate decese la grupa 0-19 ani.

Mortalitatea la copii 0-19 ani prin tumori maligne pe județe în anul 2018

➤ **TEMA CAMPANIEI:**

*Protejarea sănătății,
o grijă specială pentru pacientul oncologic
în contextul pandemiei
COVID -19*

➤ **SCOPUL:**

Conștientizarea persoanelor cu afecțiuni oncologice în ceea ce privește vulnerabilitatea crescută a acestora în contextul pandemiei COVID-19

OBIECTIVE

Conștientizarea și creșterea nivelului de informare a pacienților oncologici asupra:

- Vulnerabilității acestora în fața infecției COVID-19
- Măsurilor de prevenție necesare în cursul pandemiei cu noul coronavirus SARS-CoV-2

PERIOADA DE DERULARE A CAMPANIEI

25 - 31 mai 2021

➤ **SLOGAN:**

**Cancerul este un risc pentru o formă severă de
COVID-19!**

Nu lăsa boala să te afecteze!

**Și tu poți lua măsuri și tu poți preveni și tu te poți
proteja!**

MESAJELE PRINCIPALE ALE CAMPANIEI

- Pacienții oncologici sunt grupuri populaționale aflate la risc în contextul pandemiei COVID 19
- Pacienții oncologici necesită măsuri crescute de protecție pentru prevenirea infecției cu noul coronavirus
- Informarea corectă asupra SARS-COV-2 influențează comportamentele de prevenție și încrederea în eficacitatea prevenției

GRUPUL ȚINTĂ

Pacienții oncologici în contextul COVID-19

POSSIBILE ACTIVITĂȚI PENTRU PLANIFICARE

- Standuri IEC tematice în cadrul spitalelor din județ;
- Punerea la dispoziție de materiale IEC (de ex: **postere din pachetul suport pentru campania cu tema Cancer 2021** multiplicat A4) în spațiile de așteptare din cadrul spitalului județean/orășenesc, la cabinetele medicilor de familie, la maternități, în farmacii, alte spații publice protejate;
- Intervenții media locală (on-line prin site-ul DJSP, presa scrisă, radio, TV) folosind proiectul de **Comunicat de Presă**.

PARTENERI POSIBILI DE CAMPANIE

- **Parteneri locali:** asociații ale pacienților, ale medicilor de familie, spitalele locale, ONG-uri cu profil de sănătate, media regionale și locale.
- **Filiale locale/regionale ale unor organizații naționale :**
- Asociația Română pentru Prevenția Cancerului
- Fundația Liga Română de Cancer
- Societatea Română de Cancer
- Federația Asociațiilor Bolnavilor de Cancer din România – filiala județeană
- Societatea Națională a Medicilor de Familie
- Asociația Femeilor din România (AFR)
- ONG-uri cu profil de educație pentru sănătate de cuprindere națională

SUGESTII PENTRU INDICATORII DE MONITORIZARE

- ✓ Nr. evenimente organizate la sediu DSP
- ✓ Nr. alte evenimente publice
- ✓ Nr. persoane (parlamentari, responsabili ai administrațiilor județene și locale, lideri ai societății civile) participanți la evenimentele celebrării campaniei pentru Cancer
- ✓ Nr. instituții partener angrenate în celebrare
- ✓ Nr. seminarii în școli și universități
- ✓ Nr. materiale grafice distribuite
- ✓ Nr. intervenții finalizate în media locală și/sau regional

Termenul de raportare către CRSP-ul desemnat

- Conform Metodologiei pentru proiectarea, monitorizarea, colectarea și analiza datelor, evaluarea și raportarea implementării campaniilor IEC destinate zilelelor mondiale/europene, conform calendarului pentru anul 2021 și a campaniilor IEC cu teme stabilite pe baza unor priorități de sănătate specifice naționale (elaborată de INSP-CNEPSS).

Informații și contact

doina.nitulescu@insp.gov.ro

(Compartiment Evaluarea și Promovarea Sănătății - CRSP București)